

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

Moliya
bakalavriat ta’lim yo‘nalishining davlat ta’lim talablari

Qo‘qon - 2021

SO‘Z BOSHI

1. ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- Qo‘qon universiteti;
- Qo‘qon shahar hokimligi.

2. TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi Oliy va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta‘limi yo‘nalishlari bo‘yicha o‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 202__ yil «__» _____ dagi ____ - sonli yig‘ilishida ma‘qullangan.

3. JORIY ETILGAN:

Qo‘qon universiteti.

Mazkur davlat ta‘lim talablarini O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo'llanish sohasi.....	4
1.2.	<i>Moliya</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
2.	Moliya ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan umumiy talablar.....	7
2.1.	Bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan umumiy talablar	7
2.2.	<i>Moliya</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyatlariga qo'yiladigan davlat ta'lim talablari.....	7
3.	Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasi va fan dasturi (sillabus)lari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar.....	10
3.1.	O'quv reja fanlari bloklari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar.....	10
3.2.	<i>Moliya</i> bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasidagi yuklama hajmi.....	11
	Bibliografik ma'lumotlar.....	12

1. *Moliya* bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi

Moliya ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning kredit tizimi (ECTS) asosida ta'lim berishga yo'naltirilgan o'quv reja va fan dasturi (sillabus) asosida amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashg'ulotlarini to'liq o'zlashtirgan, belgilangan miqdordagi kreditni olgan (240 kredit, GPA 2.5 va undan yuqori) shaxsga «bakalavr» malakasi (darajasi) hamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

O'quv reja va fan dasturi (sillabus)da ko'zda tutilgan o'quv shakli, me'yoriy muddati va unga muvofiq mos malaka darajasi 1- jadvalda keltirilgan.

1-jadval

O'quv reja va fan dasturi (sillabus)ning muddati va bitiruvchilarning malaka(daraja)si

O'quv reja va fan dasturi (sillabus)ining nomi	Malaka (daraja)	O'quv reja va fan dasturi (sillabus)ni o'zlashtirishning me'yoriy muddati
Bakalavriat ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va fan dasturi (sillabus) lari	Bakalavr	4 yil (240 kredit, GPA 2.5 va undan yuqori)

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. Oliy ta'limning ushbu davlat ta'lim talabi *Moliya* ta'lim yo'nalishi bo'yicha oliy ma'lumotli bakalavrlar tayyorlash o'quv reja va fan dasturi (sillabus)larining o'zlashtirilishini amalga oshirishda Qo'qon universiteti nodavlat oliy ta'lim muassasasi (keyingi o'rinlarda - Qo'qon universiteti) uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Qo'qon universiteti *Moliya* bakalavriat ta'lim yo'nalishi bo'yicha kadrlar tayyorlashda mazkur davlat ta'lim talabi asosida o'quv reja va fan dasturi (sillabus)larni ishlab chiqish va nashr etish huquqiga ega.

1.1.3. Davlat ta'lim talabining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha fan, texnika va ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o'quv reja va fan dasturi (sillabus)larini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish va yangilash uchun mas'ul Qo'qon universiteti ning professor - o'qituvchilari;

– ta'lim yo'nalishining o'quv reja va fan dasturi (sillabus)larini o'zlashtirish bo'yicha o'quv hamda tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalar;

– o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan Qo'qon universiteti ning boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, akademik departament boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari);

– bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi iste'molchi korxonalar va tashkilotlar;

– Qo'qon universiteti ni moliyalashtirishni ta'minlovchi ta'assischilar;

– oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

– ta'lim yo'nalishini ixtiyoriy tanlash huquqiga ega bo'lgan talabalar va boshqa manfaatdorlar.

1.2. *Moliya* ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. *Moliya* ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishi – fan-ta'lim va ishlab chiqarish sohasidagi yo'nalish bo'lib, quyidagilardan iborat: turli mulk shakllariga tegishli, turli tarmoq, sohalarning xo'jalik yurituvchi sub'ektlari, moliya, kredit va sug'urta muassasalari, davlat hamda mahalliy hokimiyat organlari, akademik va tarmoq, ilmiy tadqiqot tashkilotlari, maktabgacha, umumta'lim, o'rta maxsus va oliy ta'lim muassasalarining moliya, iqtisodiy, marketing, ishlab chiqarish – iqtisodiy va tahlil xizmatlarini o'z ichiga oladi tarmoqlar va sohalar bo'yicha tarmoqlari va korxonalarini rivojlantirishga, istiqbolini belgilashga, kasbiy ko'nikmaga, mutasaddilik qobiliyatiga yo'naltirilgan inson faoliyatining vositalari, usullari, metodlari va uslublarining majmuasini qamrab oladi.

Shu jumladan:

- moliya, kredit va sug'urta muassasalarini;
- davlat va mahalliy hokimiyat organlarining iqtisodiy va investitsiya bo'limlari;
- akademik va tarmoq ilmiy tadqiqot tashkilotlarining iqtisodiy, moliya bo'linmalari;

1.2.2. Moliya ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari:

- xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning bozordagi hatti-harakati, hulq-atvori, tashqi va ichki harajatlari hamda pirovard natijalari;
- harakatdagi bozorlar, moliya va axborot oqimlari;
- Moliyaning tarmoqlar va sohalar bo'yicha, ishlab chiqarish va noishlab chiqarish majmualari, assotsiatsiyalar, korporatsiyalar, konsernlar, xolding, ishlab chiqarish birlashmalarining rivojlantirish asoslari;
- firma va kompaniyalar, shuningdek, turli mulk shaklidagi korxonalar faoliyatini rejalashtirish va boshqarish, ilmiy-tadqiqot muassasalari va mahalliy davlat organlarida iqtisodiy faoliyatni ta'minlash;
- ishlab chiqarish jarayonlari.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda, bakalavrlarning kasbiy faoliyat ob'ektlarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin. Bo'lishi mumkin bo'lgan qo'shimcha va o'zgarishlar muayyan talim yo'nalishlarining davlat ta'lim talablari va o'quv rejalarini ishlab chiqishda hisobga olinishi nazarda tutiladi.

Moliya ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyati quyidagilarni qamrab oladi:

- moliyaviy hisob-kitob faoliyati;
- xo'jalik yurituvchi sub'ektlar faoliyatini belgilovchi iqtisodiy va ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar hisob-kitobi uchun zarur bo'lgan birlamchi ma'lumotlarni tayyorlash;
- harakatdagi me'yoriy-huquqiy bazada keltirilgan andozali uslub asosida iqtisodiy va ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar hisob-kitobini olib borish;
- turli mulk shakllariga tegishli, turli tarmoq, sohalarining xo'jalik yurituvchi sub'ektlari dasturlarini (biznes-reja) iqtisodiy bo'limlarni ishlab chiqish;
- tahliliy, ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyat;
- aniq iqtisodiy hisob-kitoblarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan, olingan topshiriq bo'yicha axborot ma'lumotlarini izlash, to'plash va tahlil qilish;
- iqtisodiy ma'lumotlar to'plamini qo'yilgan topshiriqqa asosan qayta ishlash, tahlil qilish, baholash, olingan natijalarni qiyoslash va asoslangan xulosalarga kelish;
- yo'nalish faoliyati sohasiga tegishli tadqiq etilayotgan jarayonlar, hodisalar hamda ob'ektlarni standart nazariy va ekonometrik modellarni tuzish, tahlil qilish va olingan natijalarni qiyoslash;
- O'zbekistondagi hamda xorijdagi mikro va makrodarajada sodir bo'ladigan, ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar hamda hodisalarni xarakterlaydigan ko'rsatkichlarni tahlil qilish va qiyoslash;
- mehnatni boshqarish, tahlil qilish, xronometraj o'tkazish, tabellar tayyorlash, ish haqi hisobi uchun tarif tizimini, tarif malaka ma'lumotnomasi va tarif razryadlarini ishlab chiqish;
- tahliliy hisobotlar va axborotlar sharhini tayyorlash;
- maqsadli bozorning talab va taklif tahlilini amalga oshirish;
- statistik kuzatishlar, so'rovlar, anketa so'rovlari va ularning birlamchi natijalarini qayta ishlash;
- yo'nalish faoliyati sohasidagi loyiha yechimlarini ishlab chiqishda ishtirok etish, ishlab chiqilgan loyiha va dasturlarni xayotga tatbiq etish bo'yicha takliflar va chora-tadbirlarni tayyorlash;
- tashkiliy-boshqaruv faoliyati;
- qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ularni havf-xatar va oqibatlarini hisobga olgan holda boshqaruv qarorlari variantlarini ishlab chiqarishda hamda tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;
- topshirilgan ishning bajarilishini tashkil etish;
- aniq iqtisodiy loyihani bajarish uchun tashkil etilgan jamoa va guruhlarni tezkor ravishda boshqarish;

– turli mulk shakllariga tegishli, turli tarmoq va sohalarning xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarini iqtisodiy xizmatlar hamda bo‘limlari faoliyati boshqaruvini tashkil etish va takomillashtirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlarni tayyorlashda ishtirok etish;

– pedagogik faoliyat (maktabgacha, umumta’lim, o‘rta maxsus ta’lim muassasalarida iqtisodiy fanlardan dars berish);

– ilmiy-tadqiqot loyihalari, jumladan, modellar, algoritmlar, metodlar, dasturiy yechimlar, instrumental vositalarni tadqiq qilish;

– tarmoqlar va sohalarni rivojlantirishning strategik yo‘nalishlarini tadqiq etish;

– tarmoqlar va sohalarning iqtisodiy ko‘rsatkichlarini tadqiq qilish;

– tarmoqlar va sohalarda ishlab chiqarish jarayonlarini tahlil qilish metodlarini qo‘llash;

– Moliyaning barcha soha va tarmoqlariga investitsiyalarni jalb etish loyihalarini ishlab chiqish metodlarini qo‘llash;

– tarmoqlar va sohalarni faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy iqtisodiy bilimlarni qo‘llash;

– ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish jarayonlarini raqamlashtirish, IoT, blokcheyn va BigDatani amaliyotga tatbiq etish;

– dasturiy ta’minot, axborot-kommunikatsiya texnologiyasidan foydalanish.

1.2.3. Moliya ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

– moliyaviy-iqtisodiy;

– hisob, tahlil va nazorat;

– tashkiliy-boshqaruv;

– ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish;

– jarayonlarni axborotlashtirish va raqamlashtirishni tashkil etish;

– ilmiy tadqiqot;

– pedagogik (umumiy o‘rta va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi tizimida).

Yo‘nalish bo‘yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat turlarida qo‘shimcha va o‘zgarishlar bo‘lishi mumkin.

Ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha tayyorlanadigan bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari kadrlar buyurtmachilarining talablari bo‘yicha real sektor, xizmat ko‘rsatish, qishloq xo‘jaligi, yengil sanoat, sanoat tarmoqlari va sohalari bo‘yicha amalga oshirilishi mumkin.

1.2.4. Ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy moslashuv imkoniyatlari

Ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavr pedagogik qayta tayyorlashdan o‘tgandan so‘ng o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’lim muassasalarida maxsus fanlarni o‘qitishi mumkin.

1.2.5. Ta’limni davom ettirish imkoniyatlari

Moliya ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavr kasbiy tayyorgarlikdan keyin O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligida ko‘zda tutilgan magistratura mutaxassisliklari bo‘yicha o‘qishni davom ettirishi mumkin.

Shuningdek, o‘rnatilgan tartibda mustaqil tadqiqotchilik asosida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishi mumkin.

2. Moliya ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan umumiy talablar

2.1. Bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan umumiy talablar:

Bakalavr:

– dunyoqarash bilan bog‘liq tizimli bilimlarga ega bo‘lishi, gumanitar va ijtimoiy-iqtisodiy fanlar asoslarini, joriy davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olishi;

– milliy ma’naviy va umuminsoniy qadriyatlar, madaniyatlararo aloqalar masalalari yuzasidan o‘z fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, iqtisodiy bilimlar nazariya va amaliyotiga asoslangan faol hayotiy nuqtai nazarga ega bo‘lishi;

– ishlab chiqarish jarayonlarini axborotlashtirish, ishlab chiqarishga axborot texnologiyalari va tizimlarini joriy etish hisobiga raqamlashtirish va blokcheyinni qo‘llash usullari haqida maxsus tasavvur va bilimlarga ega bo‘lishi;

– global moliya, uni rivojlanishi, jahon xo‘jaligini o‘zgarish tendensiyalari hamda barcha bozorlardagi ishtirokchilarning harakatlarini anglashi va tahlil qila olishi;

– axborot yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi, o‘z kasb faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;

– tegishli bakalavriat yo‘nalishi bo‘yicha raqobotbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo‘lishi;

– yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi;

– ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha oliy ma‘lumotli shaxslar egallashi lozim bo‘lgan lavozimlarda mustaqil ishlashi;

– kadrlarni qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimida qo‘shimcha kasb ta‘limi olish imkoniyatga egadir.

2.2. Moliya ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyatlariga qo‘yiladigan davlat ta‘lim talablari

Moliyaviy-iqtisodiy faoliyatda:

– davlat va xo‘jalik yurituvchi sub’ektlar moliyasini boshqarish bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi qonunlari hamda me‘yoriy-huquqiy hujjatlarni bilishi va ulardan o‘z faoliyatida foydalana olish;

– tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar biznes-rejalarini ishlab chiqish va amalga oshirish;

– tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar marketingi tadqiqotlarini o‘tkazish;

– sub’ektlari faoliyati samaradorligini baholashda moliyaviy ko‘rsatkichlarni hisoblash usullarini qo‘llash;

– mehnat bozorida iqtisodiy tadqiqotlarni o‘tkazish;

– ish haqini hisoblash, xronometraj o‘tkazish;

– sub’ektlarining moliyaviy barqarorligini oshirish va uni rivojlantirish yo‘llarini ishlab chiqish **qobiliyatlariga ega bo‘lishi lozim.**

Hisob, tahlil va nazorat faoliyatida:

– Moliyaning tarmoqlar va sohalariga oid ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, tahlil qilish usullarini bilish;

– iqtisodiy ma‘lumotlarni tahlil qilish va umumlashtirish;

– mulkchilik shaklidan qat’i nazar korxonalar faoliyatini xalqaro amaliyot mezonlari, me‘yorlari va talablari asosida tahlil qilish;

– tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar ko‘rsatkichlari o‘zgarish tendensiyalari va dinamikasini tahlil qilish;

– tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar moliyaviy va statistik hisobotlarini tuzish hamda ularni sharhlash;

– axborot-texnologiyalarini o‘zlashtirgan bo‘lishi va ulardan samarali foydalanish yo‘llarini bilishi, IoT, BigData va blokcheyn texnologiyalarini amaliyotda qo‘llashning ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;

– tahliliy masalalarni hal qilishda zamonaviy axborot texnologiyalari va texnik vositalardan foydalanish **qobiliyatlariga ega bo‘lishi lozim.**

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

– xo‘jalik yurituvchi sub’ekt faoliyatini rejalashtirish, hisob-kitob va tahlil qilish bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar, huquqiy hamda me‘yoriy-huquqiy hujjatlar;

– rejalashtirish ishlarini tashkil etish;

– xo‘jalik yurituvchi sub’ektini xo‘jalik-moliyaviy va ishlab chiqarish faoliyati bo‘yicha istiqbolli va joriy rejalarini (dasturlarini) ishlab chiqish;

– biznes-rejani ishlab chiqish;

- reja, hisob-kitob hujjatlarini yuritish;
- moddiy, mehnat va moliyaviy xarajatlar normativini ishlab chiqarish;
- xo‘jalik yurituvchi sub’ekt va uning buyruqlari faoliyatini iqtisodiy tahlil hamda hisob-kitob qilish;
- mehnat va ishlab chiqarishni tashkil etish, yangi texnika va texnologiyalarni joriy etish, ratsionalizatorlik takliflar va ixtirolar bo‘yicha iqtisodiy samaradorlikni aniqlash;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini olib borish uslublari va vositalaridan foydalanish;
- shartnomalarni tuzish uchun zarur bo‘lgan hujjatlarni to‘plash;
- tezkor va statistik hisobotni olib borishni tashkil etish;
- hisobotlarni tuzish tartiblarini aniqlash;
- xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarni iqtisodiy faoliyatini oqilona tashkil etishda mamlakatimiz va xorijiy tajribasini o‘rganish;
- ishlab chiqarish, mehnat va boshqaruvni tashkil etish;
- ishlab chiqarishni texnologik asoslarini bilish;
- xo‘jalik yurituvchi sub’ektlarni texnika-iqtisodiy hisob-kitoblar va xo‘jalik faoliyati tahlilini olib borishda axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish;
- mehnatni muhofaza qilish me‘yor va qoidalariga amal qilish.
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va tatbiq qilish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarda ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan ishlab chiqarish jarayonlari va resurslarini rejalashtirish;
- zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog‘liq bo‘lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari va mexanizmlarini ishlab chiqish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligini ta‘minlash bo‘yicha ilmiy-tadqiqotlar yechimlarini amaliyotga tatbiq etish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalar ishlab chiqarish jarayonlarida iqtisodiy va moliyaviy faoliyatni boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishlarning natijalarini baholash ***qobiliyatlariga ega bo‘lishi lozim.***

Ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish faoliyatida:

- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarining tovar ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish bo‘yicha ishlarini rejalashtirish va bajarish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish korxonalarida iqtisodiy xizmat bo‘linmalarini tashkil etish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarda yangi tovar ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatishning namunaviy texnologik jarayonlarini ishlab chiqish va qo‘llash;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarda ishlab chiqarish va mehnat resurslaridan samarali foydalanish tamoyillarini qo‘llash;
- bajarilayotgan nazariy va amaliy ishlar mavzusi bo‘yicha matematik, informatsion va imitatsion modellarni ishlab chiqish va tatbiq etish;
- loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha korxonalarini iqtisodiy rivojlantirish bo‘yicha tadqiqotlar o‘tkazish;
- amaliyotda axborot texnologiyalarining xalqaro va kasbiy standartlarini qo‘llash;
- tarmoqlar va sohalar bo‘yicha ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish korxonalarini raqobat strategiyalarini ishlab chiqish ***qobiliyatlariga ega bo‘lishi kerak.***

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- ilmiy-tadqiqot institutlari va ilmiy markazlarda ta‘lim yo‘nalishlaridagi fanlar va ularni o‘qitish metodikasiga oid mavzularda tadqiqot olib borish;

- tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalarda ishlab chiqarish faoliyatini tashkil etish bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirishga qatnashish;
  - tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalariga tegishli mamlakatdagi va xorijiy davlatlardagi fan-texnika yutuqlari, maxsus adabiyotlar va boshqa ilmiy-texnik axborotlarni o'rganish;
  - tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalaridagi muammolar mavzulari bo'yicha iqtisodiy axborotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tizimlashtirish ishlarini amalga oshirish;
  - internet tarmog'ida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;
  - ta'lim yo'nalishlaridagi fanlarga oid ilmiy to'plamlar, mahalliy va chet el ilmiy tadqiqot yutuqlarini o'rganish;
  - ilmiy tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;
  - ma'lumotlarni jamlaydi, qayta tayyorlaydi, mavzu bo'yicha ilmiy ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish;
  - tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etish;
  - ilmiy muammolar yechimi natijalarini amaliyotga joriy etish **qobiliyatlariga ega bo'lishi kerak.**
- Pedagogik faoliyatida (umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimida):**
- umumiy o'rta, o'rta maxsus kasb-hunar ta'lim tizimining ta'lim muassasalarida tayyorgarlik yo'nalishida nazarda tutilgan o'quv fanlari bo'yicha iqtisodiy fanlardan zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nazariy hamda amaliy mashg'ulotlarni o'tkazish;
  - o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazilishiga ko'maklashish, tadqiqotlarda ishtirok etish, ma'lumotlarni to'plash, umumlashtirish va tahlil etish;
  - o'qitilayotgan fanlar bo'yicha dars mashg'ulotlarini o'tkazish uchun zarur bo'lgan o'quv-metodik hujjatlarni shakllantirish, tuzish va ularni tatbiq etish;
  - mustaqil ta'lim va ijodiy qidiruv natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va shakllar jabhalarida o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish **qobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.**

3. Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasi va fan dasturi (sillabus)lari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar

Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasi va fanlar dasturlari umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi bilan uzluksizlik va uzviylik ta'minlanishini inobatga olgan holda, ishlab chiqilishi va talabalarning quyidagi majburiy fanlar bloklarini o'zlashtirishini nazarda tutishi zarur:

- majburiy fanlar;
- tanlov fanlar.

Kasb faoliyati ko'nikmalarini egallash uchun malaka amaliyotlari o'tilishi nazarda tutilishi shart.

O'quv rejalar majburiy o'quv fanlari bilan bir qatorda kadrlar buyurtmachilari tomonidan taklif etilgan va talabalar tanlagan fanlarni ham o'z ichiga olishi shart.

Bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasi va fanlar dasturlari (sillabuslar) ni o'zlashtirishda talabalarning o'quv fanlariga oid bir qancha masalalar va muammolar bo'yicha mustaqil bilim olishi nazarda tutilishi lozim.

O'quv rejaga kiritiladigan ixtisoslikka oid fanlarning amaliy mashg'ulotlari Qo'qon universiteti hamda bazaviy tashkilot va korxonalarda o'tkazilishi mumkin.

Nazariya va amaliyot yaxlitligini ta'minlash uchun talabalarning malakaviy amaliyotlari va ixtiyoriy stajirovkalari bazaviy tashkilot va korxonalarda o'tkaziladi.

Bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasiga muvofiq 240 kredit (GPA 2 va undan yuqori bo'lganida) tugallanishi shart.

3.1. O'quv reja fanlari bloklari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar **Majburiy fanlar bloki bo'yicha:**

– tegishli bakalavriat ta'lim yo'nalishi bo'yicha maxsus bilimlarni, kasb faoliyati ko'nikmalarini va o'quvlarini shakllantirish;

– moliyaviy jarayonlar evolyusiyasining xususiyatlari va tendensiyalari, milliy moliyaviy tizim va uniy ko'lamlari, iqtisodiy salohiyatdan samarali foydalanish muammolari yuzasidan nazariy xulosalar chiqarish;

– moliyaviy bozorlarni isloh qilish bilan bog'liq munozarali masalalarni muhokama qilish;

– tavakkalchilik va uni pasaytirish, korxonalarda maksimal foydaga erishish nuqtasini aniqlash, talab va taklif elastikligini hisoblash, raqobatlashgan bozor sharoitida narxni belgilash, ishlab chiqarish xarajatlari va foydani hisoblash hamda mehnat bozori, kapital bozori va yer bozorini tahlil qilish;

– makroiqtisodiy siyosatning iqtisodiy jarayonlar va alohida ko'rsatkichlarga ta'sir ko'rsatishi qonuniyatlarini aniqlash;

– statistika amaliyotida qo'llaniladigan iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalanish;

– mehnatni tashkil etishi, mehnat bozorini rivojlantirishi va tartibga solishi hamda aholi bandligini ta'minlash;

– jahon xo'jaligi va xalqaro iqtisodiy munosabatlar sohasida ma'lumotlar yig'ishni tashkillashtirish va ularning sifatini baholashni bilish;

– rejalashtirish, tashkil etish, motivatsiyalash va muvofiqlashtirish, bozor holati haqida axborot to'plash va qayta ishlash, pul, kredit, qimmatli qog'ozlar, moliya bozorlari faoliyati ko'rsatkichlarini tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;

– korxonada marketing faoliyatini tashkil etish tizimi, marketing kompleksi, marketingning ichki va tashqi muhiti, bozor kon'yunkturasi va bozor sig'imini tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;

– xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning mablag'lari, ularning tashkil topish manbalari va ularning iqtisodiy salohiyatini baholash;

– budjet-soliq siyosatining tarkibi, uning ishlab chiqilishi, amalga oshirilishi va asosiy yo'nalishlari, investitsiyalarni jalb qilish va baholashning strategik va taktik usullari haqida tasavvurga ega bo'lish;

– ishlab chiqarishni tashkil etish tizimidagi institutlar faoliyati va uni tashkillashtirish;

– ishlab chiqarishni rejalashtirish, loyihalashtirish va tashkil etishga qo'yiladigan asosiy talablarni bilish;

– mehnatni muhofaza qilish vositalarini yaratish va ishlab chiqarishdan korxonalarining iqtisodiy manfaatdorligini ta'minlash;

– korporativ tizimlarini va ular guruhlarining o'ziga xos xususiyatlari, ustunliklarini bilish;

– tarmoqlar va sohalar bo'yicha ishlab chiqarish texnologiyasini modernizatsiyalash, sanoat xomashyolarini tejash asosida ishlab chiqarishning kelajakdagi rivojlanishni;

– bozor munosabatlari sharoitida korxonalar faoliyatini tashkil etish va tugatish, tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalarining bozordagi o'rni aniqlash;

– korxonalar asosiy vositalari va aylanma mablag'lari hamda ulardan oqilona foydalanish;

– industrial tarmoqlarda fan-texnika taraqqiyotining asosiy yo'nalishlari industrial tarmoqlar mahsulotining sifati va uning raqobatbardoshligini oshirish;

– ta'lim yo'nalishi negizidagi muayyan magistratura mutaxassisligi bo'yicha kelgusida ta'limni davom ettirishga ongli munosabatda bo'lishiga ko'maklashishi lozim.

– tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalarda raqobatbardoshlikni ta'minlashi hamda ta'lim xizmatlari sohalarini rivojini jadallashtirish;

– ta'lim sifatiga qo'yilayotgan talablar va tarmoqlar va sohalar bo'yicha o'quv rejalar va fan dasturi (sillabus)larining safarbarligi va moslashuvchan bo'lishini ta'minlanish;

– kasbiy faoliyat strategiyasi va taktikasini to'g'ri tanlay olish, kasbiy nuqtai nazarning barqarorligini ta'minlashi lozim.

Tanlov fanlari bo'yicha:

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda tanlov fanlarining tarkibi va ularning mazmuniga qo'yilgan talablar Qo'qon universiteti Kengashi tomonidan belgilanadi.

3.2. Moliya bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasidagi yuklama hajmi

Barcha turdagi auditoriya va auditoriyadan tashqari o'quv ishlarini o'z ichiga olgan o'quv yuklamasining eng yuqori hajmi haftasiga 36 soat qilib belgilanadi. Ishlab chiqarishdan ajralgan holda (kunduzgi) o'qish shakli uchun auditoriya mashg'ulotlarining eng yuqori hajmi haftasiga 30 soatgacha qilib belgilanishi mumkin.

O'qishning me'yoriy muddati to'rt yil bo'lgani holda o'quv jarayoni o'rtacha 140-150 hafta davom etishi zarur.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat jabhasi, bakalavriatning asosiy o'quv reja va fan dasturi (sillabus), profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv davri, moliya, moliya sektori va bozorlari, iqtisodiyot tarmoqlari va sohalari, tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalar, industrial tarmoqlari, korxonalar faoliyati, ishlab chiqarish texnologiyasi, ishlab chiqarishni texnologik asoslari, ishlab chiqarishni rejalashtirish va loyihalashtirish, ishlab chiqarish xarajatlari, modernizatsiya, samaradorlik, raqobatbardoshlik.

Moliya yo'nalishi bo'yicha o'quv rejasining tuzilishi

№	№	Fanlar	Fan nomi, ingliz tilida	Kod	Kredit	Umumiy soat	Auditoriya soati	Mustaqil ta'lim soati
1-semestr								
1	1	Biznes va tadbirkorlik asoslari	Business and Entrepreneurship Fundamentals	BusEntr M 106	6	180	72	108
2	2	Iqtisodchilar uchun matematika	Mathematics for Economists	MathEcon M 106	6	180	72	108
3	3	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi	History of Economic Thoughts	HisEcon M 106	6	180	72	108
4	4	Axborot kommunikatsiya texnologiyalari	Information Communication Technologies	InfCom M 106	6	180	72	108
5	5	Ingliz tili	English	English M 103	3	90	36	54
6	6	Rus tili	Russian	Russian M 103	3	90	36	54
		JAMI			30	900	360	540
2-semestr								
7	1	Statistika	Statistics	Stat M 106	6	180	72	108
8	2	Pul va moliya	Money and Finance	MonFin M 106	6	180	72	108
9	3	Mikroiqtisodiyot	Microeconomics	MicEcon M 106	6	180	72	108
10	4	Menejment asoslari*	Management Fundamentals	ManFun E 106	6	180	72	108
11	5	Ingliz tili	English	English M 103	3	90	36	54
12	6	Rus tili	Russian	Russian M 103	3	90	36	54
		Tanlov fanlar						
	1	Biznes etikasi*	Business Ethics	BusEth E 106	6	180	72	108
		JAMI			30	900	360	540
3-semestr								
13	1	Miqdoriy usullar	Quantitative Methods	QuanMeth M 206	6	180	72	108
14	2	Buxgalteriya hisobi	Accounting	Account M 206	6	180	72	108
15	3	Moliya bozorlari va institutlari	Financial Markets and Institutions	FinMar M 206	6	180	72	108
16	4	Makroiqtisodiyot*	Macroeconomics	MacEcon E 206	6	180	72	108
17	5	Kasbga yo'naltirilgan ingliz tili**	Profession-oriented English	ProfEng E 203	3	90	36	54
18	6	Kasbga yo'naltirilgan rus tili**	Profession-oriented Russian	ProfRus E 203	3	90	36	54
		Tanlov fanlar						
	1	Biznes kommunikatsiya*	Business Communication	BusCom E 206	6	180	72	108
	2	Mintaqaviy iqtisodiyot *	Regional Economics	RegEcon E 206	6	180	72	108
	3	Nemis tili**	German	German E 203	3	90	36	54
	4	Fransuz tili**	French	French E 203	3	90	36	54
	5	Koreys tili**	Korean	Korean E 203	3	90	36	54
		JAMI			30	900	360	540
4-semestr								
19	1	Moliyaviy hisob	Financial Accounting	FinAcc M 206	6	180	72	108

20	2	Moliyaviy menejment	Financial Management	FinMan M 206	6	180	72	108
21	3	Bank ishi	Banking	Bank M 206	6	180	72	108
22	4	Raqamli iqtisodiyot*	Digital Economy	DigEcon E 206	6	180	72	108
23	5	Kasbga yo'naltirilgan ingliz tili **	Profession-oriented English	ProfEng E 203	3	90	36	54
24	6	Kasbga yo'naltirilgan rus tili**	Profession-oriented Russian	ProfRus E 203	3	90	36	54
		Tanlov fanlar						
	1	Iqtisodiy rivojlanish*	Economic Development	EconDev E 206	6	180	72	108
	2	Inson resurslarini boshqarish*	Human Resources Management	HumRes E 206	6	180	72	108
	3	Nemis tili**	German	German E 203	3	90	36	54
	4	Fransuz tili**	French	French E 203	3	90	36	54
	5	Koreys tili**	Korean	Korean E 203	3	90	36	54
		JAMI			30	900	360	540
5-semestr								
25	1	Byudjet siyosati	Budget Policy	BudPol M 306	6	180	72	108
26	2	Ekonometrika I	Econometrics I	Econmet M 316	6	180	72	108
27	3	Soliq va soliqqa tortish	Tax and Taxation	Tax M 306	6	180	72	108
28	4	Korporativ moliya*	Corporate Finance	CorpFin E 306	6	180	72	108
29	5	Qimmatli qog'ozlar bozori**	Securities Markets	SecMar E 303	3	90	36	54
30	6	Kasbga yo'naltirilgan ingliz tili **	Profession-oriented English	ProfEng E 303	3	90	36	54
		Tanlov fanlar						
	1	Operatsion menejment*	Operations Management	OperMan E 306	6	180	72	108
	2	Biznes psixologiya**	Business Psychology	BusPsy E 303	3	90	36	54
	3	Kasbga yo'naltirilgan nemis tili**	Profession-oriented German	ProfGer E 303	3	90	36	54
	4	Kasbga yo'naltirilgan fransuz tili**	Profession-oriented French	ProfFren E 303	3	90	36	54
		JAMI			30	900	360	540
6-semestr								
31	1	Xaqaro moliya	International Finance	IntFin M 306	6	180	72	108
32	2	Ekonometrika II*	Econometrics II	Econmet E 326	6	180	72	108
33	3	Investitsiyalar*	Investments	Invest E 306	6	180	72	108
34	4	Boshqaruv hisobi	Managerial Accounting	ManAcc M 306	6	180	72	108
35	5	Kasbga yo'naltirilgan ingliz tili **	Profession-oriented English	ProfEng E 303	3	90	36	54
36	6	Notiqlik san'ati va liderlik**	Public Speaking and Leadership	PubLead E 303	3	90	36	54
		Tanlov fanlar						
	1	Xalqaro biznes*	International Business	IntBus E 306	6	180	72	108
	2	Sifat boshqaruvi*	Quality Management	QualMan E 306	6	180	72	108
	3	Marketing*	Marketing	Mark E 306	6	180	72	108
	4	Kasbga yo'naltirilgan fransuz tili**	Profession-oriented French	ProfFren E 303	3	90	36	54

	5	Kasbga yo'naltirilgan nemis tili**	Profession-oriented German	ProfGer E 303	3	90	36	54
	6	Sotsiologiya**	Sociology	Socio E 303	3	90	36	54
	7	Falsafa**	Philosophy	Philos E 303	3	90	36	54
		JAMI			30	900	360	540
7-semestr								
37	1	Tadqiqot metodlari	Research Methods	ResMeth M 406	6	180	72	108
38	2	Risklarni boshqarish*	Risk Management	RiskMan E 406	6	180	72	108
39	3	Audit	Auditing	Audit M 406	6	180	72	108
40	4	Moliyaviy texnologiyalar*	Financial Technologies	FinTech E 406	6	180	72	108
41	5	Amaliyot	Internship	Intern M 406	6	180		180
		Tanlov fanlar						
	1	Moliyaviy rejalashtirish*	Financial Planning	FinPlan E 406	6	180	72	108
	2	Loyiha boshqaruvi*	Project Management	ProjMan E 406	6	180	72	108
	3	Sug'urta ishi*	Insurance	Insur E 406	6	180	72	108
		JAMI			30	900	288	612
8-semestr								
42	1	Xalqaro iqtisodiyot	International Economics	IntEcon M 475	7,5	225	90	135
43	2	Ma'lumotlar tahlili	Data Science	DatSci M 475	7,5	225	90	135
44	3	Biznes huquqi	Business Law	BusLaw M 475	7,5	225	90	135
45	4	Yakuniy loyiha ishi	Final Project	FinProj M 475	7,5	225		225
		JAMI			30	900	270	630
		JAMI:			240	7200	2718	4482

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari xamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQLGAN:

Qo'qon universiteti rektori

Sh.Mustafakulov

M.O'.

202

« »

Qo'qon shahar hokimiyati

Iqtisodiyot va tadbirkorlik masalalari

bo'yicha hokimning birinchi yordamchisi

Sh.Dehqonov

M.O'.

202

« »

KELISHILGAN

Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarini tatbiq etish markazi direktori

Z. Xakimov

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti rektori

K.A. Sharipov

202 « »

M.O'.

“Moliya” bakalavriat ta’lim yo‘nalishi uchun yangidan yaratilgan davlat ta’lim talablariga kiritilgan kadrlar iste’molchilarining ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilari kasbiy faoliyatiga qo‘yiladigan umumiy davlat ta’lim talablari (kasbiy kompetentlik talablari)

№	Vazirlik (idora)ning tashkilot (korxonalar) uchun kadr tayyorlanayotgan bakalavriat ta’lim yo‘nalishlari nomi	Vazirlik (idora)ning ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilari kasbiy faoliya glariga qo‘yiladigan umumiy davlat ta’lim talablari (kasbiy kompetentlik talablari)
1	Moliya	<ul style="list-style-type: none"> – dunyoqarash bilan bog‘liq tizimli bilimlarga ega bo‘lishi, ijtimoiy-iqtisodiy va moliya fanlari asoslarini, joriy davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olishi; – milliy ma’naviy va umuminsoniy qadriyatlar, madaniyatlararo aloqalar masalalari yuzasidan o‘z fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, moliyaviy bilimlar nazariya va amaliyotiga asoslangan faol hayotiy nuqtai nazarga ega bo‘lishi; – ishlab chiqarish jarayonlarini axborotlashtirish, ishlab chiqarishga axborot texnologiyalarini IoT, BigData tizimlarini joriy etish hisobiga raqamlashtirish va blokcheyinni qo‘llash usullari haqida maxsus tasavvur va bilimlarga ega bo‘lishi; – moliya sektori va uni rivojlanishi, jahon xo‘jaligini o‘zgarish tendensiyalari hamda barcha bozorlardagi ishtirokchilarning harakatlarini anglashi va tahlil qila olishi; – insonning boshqa insonga, jamiyatga va atrof muhitga munosabatini belgilovchi huquqiy mezonlarni bilishi, kasb faoliyatida ularni hisobga ola bilishi; – axborot yig‘ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo‘lishi, o‘z kasb faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi; – tegishli bakalavriat yo‘nalishi bo‘yicha raqobotbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega bo‘lishi; <p>yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o‘z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi lozim.</p>

Qo‘qon universiteti Akademik ishlar bo‘yicha prorektori
O.R. Sheraliev

Qo‘qon shahar Iqtisodiyot va tadbirkorlik masalalari bo‘yicha hokimning birinchi o‘rinbosari Sh.Dehqonov

Qo‘qon universiteti nodavlat oliy ta‘lim muassasining “Moliya” bakalavriat ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha davlat ta‘lim talablari va o‘quv rejalarini ishlab chiquvchilar hamda kadrlar iste‘molchilari o‘rtasida

KELISHUV DALOLATNOMASI

Qo‘qon shahri

20__ yil _____

Qo‘qon shahar Iqtisodiyot va tadbirkorlik masalalari bo‘yicha hokimning birinchi o‘rinbosari Sh.Dehqonov va Qo‘qon universiteti Akademik ishlar bo‘yicha prorektori O.Sheraliev mazkur kelishuv dalolatnomasini quyidagilar haqida tuzdik:

1. O‘zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentabrdagi “Ta‘lim to‘g‘risidagi” O‘RQ-637-son Qonuni va O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” 2019 yil 8 oktabrdagi PF-5847-son Farmoni hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-son Qarori bilan tasdiqlangan “2017-2021 yillarda Oliy ta‘lim tizimini kompleks rivojlantirish chora-tadbirlar Dasturi ijrosini ta‘minlash bo‘yicha Oliy va o‘rta maxsus-ta‘lim vazirligi Dasturi”ning III qismi hamda 2017 yil 27 iyuldagi “Oliy ma‘lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqqisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” PQ-3151-sonli, 2018 yil 5 iyundagi “Oliy ta‘lim muassasalarida ta‘lim sifatini oshirish va ularning, mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 3775-sonli, 2019 yil 18 avgustdagi “Qo‘qon universiteti faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida”gi 683-sonli Qarorlarida hamda Vazirlikning 2017 yil 6 maydagi 294-sonli, 30 maydagi 356-sonli, 19 iyundagi 407-sonli buyruqlari ijrosini ta‘minlash maksadida Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi Oliy ta‘limni rivojlantirish tadqiqotlari va ilg‘or texnologiyalarini tatbiq etish markazi, Qo‘qon universiteti, turdosh oliy ta‘lim muassasalari hamda tegishli soha va tarmoqlar bo‘yicha kadr iste‘molchilari bilan birgalikda tashkil qilingan ishchi-guruhlar tomonidan “Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari Klassifikatori”ga muvofiq ishlab chiqilgan ta‘lim yo‘nalishlarining davlat ta‘lim talablari va o‘quv rejalarini ishlab chiqildi.

2. “Moliya” ta‘lim yo‘nalishining davlat ta‘lim talablari va o‘quv rejalarini ishlab chiqishda turdosh oliy ta‘lim muassasalari - Toshkent Moliya instituti, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, Qo‘qon universiteti professor-o‘qituvchilari hamda ishlab chiqarish mutaxassislari o‘z fikr-mulohazalari bilan ishtirok etganlar.

3. “Moliya” ta‘lim yo‘nalishi kadrlar iste‘molchisi - Qo‘qon shahar hokimligi mutaxassislari tomonidan mazmunan o‘rganildi hamda ularni maromiga yetkazish maqsadida tegishli takliflar bildirildi. Asosiy kadr iste‘molchi sifatida Qo‘qon

shahar hokimligining mutaxassislari va turdosh OTMlari professor - o'qituvchilarining takliflari "Moliya" ta'lim yo'nalishlarining davlat ta'lim talablari va o'quv rejalarini mukammallashtirishda inobatga olindi.

Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda mazkur davlat ta'lim talablari va o'quv rejalarini o'quv jarayonlariga tatbiq etish mumkin, deb hisoblaymiz.

**Qo'qon shahar Iqtisodiyot va
tadbirkorlik masalalari bo'yicha
hokimning birinchi o'rinbosari
Sh.Dehqonov**

20__yil

M.O'.

**Qo'qon universiteti Akademik ishlar
bo'yicha prorektori O.Sheraliev**

_____

20__yil

M.O'.

**Qo‘qon universiteti, turdosh oliy ta‘lim muassasalari va kadrlar
iste‘molchilari bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan ta‘lim yo‘nalishlari davlat
ta‘lim talablariga berilgan**

TAQRIZ

Respublikada oliy ta‘lim tizimida olib borilayotgan islohotlar ta‘lim tizimini zamonaviylashtirish, talabalarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish va nazariy bilimlarini amalda samarali qo‘llashga qaratib kelinmoqda. Bu borada, oliy ta‘limda islohotlarni amalga oshirish bo‘yicha ko‘plab huquqiy-me‘yoriy hujjatlar hkam qabul qilib kelinmoqda. Xususan, O‘zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyadagi “Ta‘lim to‘g‘risidagi” O‘RQ-637-son Qonuni va O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi oliy ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” 2019 yil 8 oktabrdagi PF-5847-son Farmoni hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-2909-sonli Qarori, 2017 yil 27 iyuldagi “Oliy ma‘lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarining ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risidagi” PQ-3151-sonli Qarori, 2018 yil 5 iyundagi “Oliy ta‘lim muassasalarida ta‘lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi 3775-sonli Qarori, 2019 yil 18 avgustdagi “Qo‘qon universiteti faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida”gi 683-sonli Qarorlari ijrosini ta‘minlash maqsadida Qo‘qon universiteti tomonidan “Oliy ta‘lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari Klassifikatori”ga muvofiq ta‘lim yo‘nalishlari davlat ta‘lim talablari va o‘quv rejalari ishlab chiqildi hamda O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi huzuridagi Oliy ta‘limni rivojlantirish tadqiqotlari va ilg‘or texnologiyalarini tatbiq etish markazi, turdosh oliy ta‘lim muassasalari hamda tegishli soha va tarmoqlar bo‘yicha kadr iste‘molchilari tomonidan kelishildi.

Davlat ta‘lim talablarini ishlab chiqishda “Menejment” bakalavriat ta‘lim yo‘nalishining umumiy tavsifi, qo‘llanish sohasi, kasbiy faoliyatlarining tavsifi, bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan umumiy talablar, ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlarning kasbiy faoliyatlariga qo‘yiladigan davlat ta‘lim talablari, ta‘lim yo‘nalishlarining o‘quv rejasi va fan dasturi (sillabus)lari mazmuniga qo‘yiladigan umumiy talablar, o‘quv reja fanlari bloklari mazmuniga qo‘yiladigan umumiy talablar, bakalavriat ta‘lim yo‘nalishlari o‘quv rejasidagi yuklama hajmi, ilovalar, bibliografik ma‘lumotlar, ishlab chiquvchilar, asosiy turdosh oliy ta‘lim muassasalari hamda kadrlar iste‘molchilari bilan kelishilganligini tasdiqlovchi muhr va imzolar o‘z ifodasini topgan.

“Iqtisodiyot”, “Moliya”, “Menejment”, “Tadbirkorlik” ta‘lim yo‘nalishlarining davlat ta‘lim talablari va o‘quv rejalari Bolonya kelishuvi asosida ta‘sis etilgan o‘qitishning kredit tizimiga asoslangan bo‘lib, Janubiy Koreyaning ta‘lim tizimidan foydalanilgan. Bunda, fanlar soni optimallashtirilgan bo‘lib, kadrlar buyurtmachilarining talablari va xorijiy tajribalar inobatga olingan holda ishlab chiqilgan. Shunga asosan, bir semestrda eng ko‘pi bilan 6 tagacha fan

belgilangan. Talabalarga ta'lim yo'nalishi bo'yicha davlat namunasidagi diplom olish uchun mezon sifatida 240 kredit to'plashi va o'rtacha o'zlashtirish darajasi 2 GPA dan kam bo'lmasligi belgilab olingan.

Mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotining istiqbollari, jamiyat ehtiyoji, fan, texnika, texnologiya va madaniyat yutuqlari, kadrlar tayyorlash borasida jahon tendensiyalaridan kelib chiqib, iqtisodiyot sohasining modernizatsiyalashuv sharoitida kadrlar iste'molchilarining talablarini oliy ta'lim mazmuniga tezkor joriy etilishiga tegishli sharoitlar yaratish, oliy ta'lim davlat ta'lim standartlarini xalqaro amaliyotdagi akademik standartlar bilan uyg'unlashtirish hamda ularning uzviyligini ta'minlashga asosiy e'tibor qaratilmoqda.

Qo'qon universiteti va hamkorlar bilan birgalikda ishlab chiqilgan "Iqtisodiyot", "Moliya", "Menejment", "Tadbirkorlik" ta'lim yo'nalishlarining davlat ta'lim talablari va o'quv rejalari ko'rib chiqildi va ular belgilangan me'yor talablariga javob beradi. Ushbu davlat ta'lim talablari oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatoriga mos ravishda iqtisodiyotda olib borilayotgan islohotlardan kelib chiqib, oliy ta'lim muassalarida zamonaviy innovatsion texnologiyalar bo'yicha chuqur bilim hamda amaliy ko'nikmalarni tayyorlanadigan kadrlarga yetkazishga mo'ljallangan.

Umuman olganda, Qo'qon universiteti tomonidan ishlab chiqilgan "Iqtisodiyot", "Moliya", "Menejment", "Tadbirkorlik" ta'lim yo'nalishlarining davlat ta'lim talablari va o'quv rejalari o'rnatilgan tartibda tasdiqlanishi va amaliyotga tatbiq etilishini mumkin, deb hisoblaymiz.

Farg'ona politexnika instituti

O'quv ishlari bo'yicha prorektori

i.f.n., dotsent:

J.X.Kambarov